

14. září 2009

Oživená fontána

Do foyer třetího patra budovy Národního technického muzea byl umístěn funkční sbírkový předmět - zrekonstruovaná interiérová fontána, která byla původně zhotovena pro expozici skla československého pavilonu světové výstavy EXPO 58 v Bruselu.

Na podzim roku 1957 byl návrhem a realizací fontány pověřen významný předválečný architekt, Prof. Adolf Benš, který ke spolupráci vyzval svého asistenta architekta Jaroslava Kadlece a jeho ženu, malířku Danu Hlobilovou. Ze čtyř návrhů fontány bylo komisí vybráno právě její řešení. Dana Hlobilová také rozkreslila kartony barevného návrhu bazénu a prostorových dělicích stěn expozice.

Fontána vznikala v Ústředí uměleckých řemesel od ledna do dubna roku 1958. Oválný bazén byl zhotoven jako lehká sendvičová konstrukce z epoxidové pryskyřice s drátěnou armaturou. Byl pokryt skleněnou, ručně štípanou mozaikou vyhotovenou podle kartonů D. Hlobilové. Nepravidelné linie stojanu fontány byly vyrobeny z ručně vytepávaného tombakového plechu. Do paty stojanu bylo osazeno oběhové čerpadlo. Na stojan upevněný v mozaikovém bazénu byly umístěny skleněné mísy, vyrobené ručním foukáním a tvarováním v hutí Růženín sklárny Kavalier na Sázavě. Skláři museli vyzkoušet optimální způsob propíchnutí borosilikátové skloviny Simax pro otvory velkých mís, které zajišťovaly plynulý přepad vody z pěti velkých mís do malých. Svými rozměry a vahou byly tyto mísy zcela unikátní. Před přepravou do Bruselu byl bazén fontány rozříznut na dva díly a na místě opět scelen, osazen stojanem a mísami a uveden do provozu.

Skleněná, zurčením vody „zpívající“ fontána byla na Expu 58 oceněna čestným diplomem. Dodnes je jedním z největších dochovaných děl vytvořených pro tento výstavní projekt. V roce 1959 byla převezena na Výstavu československého skla do Moskvy. V roce 1966 se za přispění D. Hlobilové podařilo najít pro fontánu nové umístění v parku Nitrianské galérie. Po 40 letech venkovního provozu však byla v tak zuboženém stavu, že byla určena k likvidaci. Galerie ji naštěstí nabídla autorce, která ji rozdělenou na několik kusů uložila na zahradě své vily ve Střešovicích.

V roce 2005 paní Dana Hlobilová nabídla tento unikátní předmět do sbírek NTM, které velkorysý dar přijalo. Nemalou zásluhu na tom měla kurátorka oddělení průmyslového designu muzea Johanna Pauly. Jediná podmínka byla, aby muzeum uvedlo fontánu do původního stavu a našlo pro ni důstojné umístění. Architekt právě vznikající expozice architektury a stavitelství David Vávra navrhl její instalaci v respiriu 3. patra muzea. Fontána po té tři roky čekala na své restaurování. Na jaře 2008 byly muzeu přiděleny prostředky z programu Integrovaného systému ochrany ve výši 900 000 Kč. K opravě se nejprve vyjádřila řada odborníků - např. doc. Ing. P. Kotlík z VŠCHT a dnes již velmi staří mozaikáři z bývalých dílen UR v Praze. Ve výběrovém řízení pak byli vybráni restaurátoři Mg.A. Petr Hampl a Mg.A. Patrik Hábl. V rekordně krátkém čase dokázali pečlivě odstranit původní mozaikový plášť ze zchátralého korpusu. Podle nově vytvořených kartonů od Dany Hlobilové provedli jeho opravu a nové doložení chybějících částí mozaiky. Tu po částech přenesli na nový kompozitový bazén, zhotovený pražskou firmou Charles kompozity. Výroby skleněných mís se opět ujala sklárna Kavalier v Sázavě. Opravy poškozeného stojanu a vyhotovení projektu umístění čerpadla zajistila renomovaná pasířská firma Houska a Douda, která též provedla osazení skleněných mís a zprovoznění fontány na místě jejího současného určení. Velký dík patří přímo paní Daně Hlobilové, která byla po celou dobu rekonstrukce hlavním konzultantem a neocenitelným rádcem.

Fontána je vynikající ukázkou vytříbeného výtvarného citění konce 50. let a zároveň uměleckořemeslné dovednosti tvůrců dvou generací. Nejde však jen o dílo na pomezí užitého umění, plastiky a architektury, ale díky propracovanému systému rozvodu vody poháněnému elektrickým vodním čerpadlem i o zajímavé dílo technické. Instalaci ve funkcionalistickém interiéru muzea se fontána vrátila ke svému hlavnímu poslání – být součástí a estetickým prvkem vnitřních prostor. Pro návštěvníky může být důkazem, že soulad různých slohů dvou kvalitních objektů je nejen možný, ale i v mnohém inspirativní.